

BILTEN

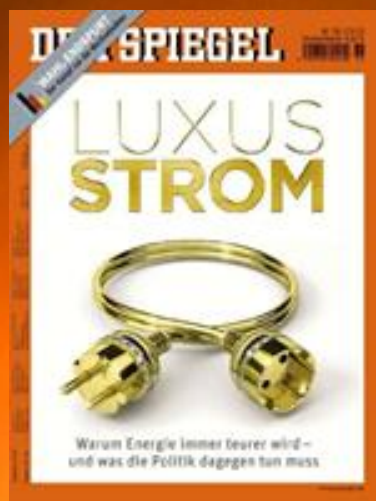
NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

SUMRAK ZA KONVENCIONALNE ELEKTRANE

**Nemačka energetika u
problemima**

**EON se okreće
obnovljivim izvorima**

**Više od polovine
investicija u elektrane u
Nemačkoj neisplativo**

Evropska komisija priprema velike promene u regulativi o sigurnosti snabdevanja energijom

RIGA - Evropski komesar za klimatsku politiku i energiju Migel Arijas Kanjete rekao je da Evropska unija priprema plan intervencije radi obezbeđenja energetske sigurnosti za svojih 28 zemalja članica u bilo kakvim kriznim situacijama. Arijas je na sastanku ministara energije EU u Rigi prošlog četvrtka rekao da će kasnije ove godine Evropska komisija objaviti predloge rešenja snabdevanja prirodnim gasom u kriznim situacijama, dok će plan za

Photo: Energy Post

snabdevanje električnom energijom u vanrednim okolnostima biti donet iduće godine. „Napravićemo velike promene u oblasti regulative vezane za sigurnost snabdevanja. One će biti urađene na osnovu rezultata tzv. stres testova koje smo radili u 2014“, kazao je bez ulaženja u pojedinosti španski političar na press konferenciji posle sastanka u Rigi.

Reuters

Evropski poslanici insistiraju na projektima štednje energije

BRISEL - Poslanici Komiteta za industriju i energiju Evropskog parlamenta glasali su 14. aprila u prilog zahtevu da se najmanje pet milijardi evra od 16 milijardi evra garancija predviđenih EU budžetom usmeri u projekte energetske efikasnosti. Evropska unija sa 16 i Evropska investiciona banka (EIB) sa pet milijardi evra obezbeđuju garantnu podlogu za privlačenje predviđenih 314 milijardi evra iz privatnih izvora u tzv. Junkerov fond (nazvan po njegovom inicijatoru- predsedniku Evropske komisije Žanu Klodu Junkeru) oživljavanja evropske privrede. Ukoliko bi parlament prihvatio predlog Komiteta, to bi značilo da se 75 milijardi evra iz potencijalnog fonda usmeri u projekte čiji bi cilj bio smanjenje potrošnje energije. **Euobserver**

Evropska komisija odobrila državnu pomoć za 20 ofšor vetroparkova u Nemačkoj

BRISSEL - Evropska komisija odobrila je način na koji Nemačka želi da podstakne gradnju 20 vetroparkova na Severnom i Baltičkom moru, konstatujući da on nije protivan regulativi kojom se određuju uslovi i granice državne pomoći privredi - pri čemu se prvenstveno meri da li takva podrška remeti položaj i prava konkurenata na istom tržištu. Vlada u Berlinu planira da investitorima u ofšor kapacitete energije vetra garantuje premiju, odnosno dodatak

na otkupnu cenu električne energije koju ti OIE budu proizvodili u odnosu na u tom trenutku važeće tarife na tržištu. Evropska komisija je utvrdila da je državna pomoć u ovom slučaju ograničena na ono što je neophodno da bi se realizovale investicije. Pri tom je Komisija imala u vidu da će ovi projekti omogućiti ulazak novih snabdevača strujom na nemačko tržište električne energije, objavljeno je na portalu „vlade“ EU, europa.eu.

Poljski državni revizor okrivljuje vladu za odsustvo ulaganja u nove elektrane

VARŠAVA - Poljska državna revizorska institucija saopštila je prošlog utorka da je vlada odgovorna za odlaganje gradnje novih elektroenergetskih kapaciteta u toj zemlji, jer investitori ne žele da ulažu u odsustvu dugoročno definisane energetske politike. Poljsko ministarstvo privrede odložilo je za prošli novembar najavljeno objavljivanje revidirane dugoročne energetske strategije zemlje, jer je želelo da njen domet pomeri sa 2030. na 2050. godinu, piše **Reuters**. Vrhovna revizorska kancelarija (NIK), koja nadgleda oblast javnih troškova, saopštila je da bi odsustvo investiranja moglo dugoročno stvoriti manjak u proizvodnim elektroenergetskim kapacitetima, jer će u međuvremenu mnoge postojeće elektrane ispuniti svoj radni vek. Od 2010. do 2014. godine energetske kompanije sU odložile planove gradnje deset novih elektrana zbog velike regulatorne neizvesnosti i cenovne nestabilnosti, kažu iz NIK-a. U saopštenju se dodaje da će potrošnja električne energije u Poljskoj do 2030. porasti na 230 teravat-časova (TWh), sa 159 TWh u 2015. NIK dodaje da će posle 2035. proizvodnja električne energije u Poljskoj zavisiti od elektrana koje tek treba da se izgrade, jer će polovina postojećih kapaciteta - termoelektrana na uglj iz sedamdesetih godina - biti zatvorena između 2020. i 2035.

Gasprom obustavlja isporuke plina preko Ukrajine 2019.

BERLIN - Gasprom će prestati sa isporukama prirodnog gasa Evropi preko Ukrajine 2019., ponovio je u ponedjeljak u Berlinu čelnik ruske kompanije Aleksej Miller i dodao da je nekoliko evropskih zemalja već pokazalo interes za gradnju gasovodnih veza prema do odredišta projektovanog novog gasovoda Turski tok. Rusija trenutno pokriva trećinu evropskih potreba za gasom, a četvrtina te količine prolazi preko Ukrajine. Ruski ambasador u Evropskoj uniji Vladimir Čizov je u ponedjeljak rekao za agenciju **TASS** da su interes za učešće u gradnji evropske energetske infrastrukture prema gasovodu kroz Tursku pokazale Mađarska, Grčka, Makedonija i Srbija.

Janez Kopač: Ruski gas će ići preko Ukrajine barem još 10 godina

BEČ - Direktor Sekretarijata Energetske zajednice (EnZ) Janez Kopač izjavio je da Evropska unija ne bi mogla brzo i lako da nađe novi izvor snabdevanja prirodnim gasom, ako Rusija, odnosno Gasprom, ostane pri najavljenoj odluci da ne obnavlja ugovor sa ukrajinskim Naftogazom o transportu gasa u Evropu preko Ukrajine, kada on 2019. istekne. Kopač je, međutim, rekao da je „veoma uveren“ da će Rusija nastaviti da koristi ukrajinski gasovodni sistem za tranzit gasa u Evropu „barem u narednih deset do 15 godina“. Direktor Sekretarijata EnZ je, naime, ocenio „nerealnim“ alternativni projekt izgradnje gasovoda pod radnim imenom Turski tok, preko koga Gasprom tvrdi da će prebaciti od 2019. transport gasa koji sada ide Ukrajinom. Prema Kopaču, osnovni problem za Turski tok je pravne prirode, jer je Gasprom u dugoročnim ugovorima sa evropskim klijentima obavezan da im gas isporuči na njihovoj granici sa Ukrajinom, a ugovor da bi se izmenio zahteva obostranu saglasnost, objavljuje u sredu ruska agencija **Sputnik**.

Intenzivne konsultacije između vodećih petro-zemalja

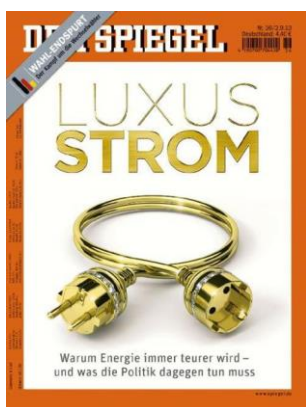
MOSKVA/KARAKAS - Nekoliko informacija o kontaktima na visokom nivou tokom protekle nedelje ukazuju na mogućnost dogovaranja strategije između najvećih svetskih proizvođača nafte, piše u četvrtak agencija **Reuters**. U sredu je vicepremijer Rusije Arkadij Dvorkovič rekao da Moskva održava „neobičajeno aktivne“ konsultacije sa OPEC-om i latinskoameričkim proizvođačima nafte. Dan ranije, saudijska državna agencija SPA javila je da je tamošnji ministar nafte i nepisani vladar OPEC-a Ali al Naimi razgovarao o stanju na tržištu sa ruskim ambasadorom u Rijadu. Najzad, u sredu je venecuelanski ministar nafte Asdrubal Čaves u Karakasu imao sastanak sa ambasadorima osam zemalja OPEC-a plus Indonezije. U odsustvu bilo kakvih pojedinosti iz razgovora, Reuters nagađa da se moguće radi o pritisku na OPEC, u prvom redu na Saudijsku Arabiju, da na narednom ministarskom sastanku naftnog kartela, 5. juna izmeni strategiju i ipak pribegne meri rezanja proizvodnje, što bi trebalo odmah da izazove rast cena nafte. **NEDELJA wpcserbia.rs**

Protivurečne informacije o aktiviravnju rusko-iranskog ugovora nafta za robu

TEHERAN, MOSKVA - Iran nije u sredu potvrdio da je potpisao s Rusijom ugovor o razmeni "nafta za robu", čije je pokretanje dan ranije najavio jedan ruski zvaničnik. "Nismo ništa potpisali ni o kakvoj razmeni", rekao je iranski ministar za nafu Bijan Namdar Zanganeh, prenosi agencija Isna. On je doduše priznao da su dve zemlje potpisale "neke stvari, ali ne pod nazivom razmena" - i odgovorio novinarima "a neću vam reći što sam potpisao". I ruski ministar energije Aleksander Novak je potvrdio ruskim agencijama da Moskva "ne razmatra takav ugovor". U utorak je zamenik ruskog ministra spoljnih poslova Sergej Rjabkov rekao u Moskvi da se pokreće program razmene nafte za robu. On je rekao da se ugovor odnosi na žitarice, neke vrste opreme poput građevinske ne precizirajući kada će ugovor stupiti na snagu. **NEDELJA wpcserbia.rs**

POSLOVI

Nemačka energetika u problemima

BERLIN - Odluka nemačke Savezne vlade iz 2011. da zbog nesreće u japanskoj nuklearnoj elektrani Fukušima zatvori sve nemačke nuklearne elektrane do 2022, a manjak nadomesti prvenstveno iz obnovljivih izvora dovela je čitav primarni energetski sektor te zemlje u velike probleme, prenosi 15. aprila ruska agencija **Sputnik**. Zbog pada cena energije, izazvanih prodorom na tržište jeftine struje dobijene iz subvencionisanih obnovljivih izvora, ni najmodernija tehnologija ne može garantovati da elektrane na gas pod sadašnjim okolnostima posluju isplativo. Uz to, zbog neisplativosti poslovanja do kraja 2015. zatvoriće se 50 elektrana, ne uključujući nuklearne, dok od 74 elektrane planiranih ranije da se grade, njih 39 još nije uspeo da sklopi finansijsku konstrukciju. To je navelo nemački **Der Spiegel** da vladin plan nazove Luksuznom strujom.

E.ON angažovao vodeće banke kao savetnike u strategiji izvlačenja iz fosilnih izvora energije

FRANKFURT - E.ON je angažovao vodeće svetske investicione banke Morgan Stanley i JPMorgan Chase & Co. za savetnike u strateškom poslu postepenog izdvajanja poslova proizvodnje električne energije iz fosilnih izvora, saznaje **Reuters** od dva lica upućena u plan najveće nemačke javne kompanije. Radi se o elektranama koje analitičari procenjuju na ukupno 17 milijardi dolara.

E.ON je 30. novembra najavio planove razdvajanja kompanije, uz izdvajanje elektrana na fosilna goriva u odvojenu firmu, dok bi se matica usmerila na obnovljive izvore energije. Reorganizacija je odgovor na orijentaciju Nemačke na obnovljive izvore, vetru i solarnu energiju, posle odluke kabineta Angele Merkel da krene sa postepenim gašenjem nuklearke. Ovakva

energetika vlade je poremetila cenovne parametre u sektoru proizvodnje električne energije, urušavajući profitabilnost konvencionalnih elektrana. Nova kompanija, koja bi prema jednom od izvora, trebalo da se kompletira za dve godine, mogla bi imati tržišnu vrednost od 15,8 milijardi dolara, ocenili su eksperti konsultantske firme Sanford C. Bernstein & Co. Firma bi se usmerila na proizvodnju električne energije iz konvencionalnih i hidroelektrana, globalnu trgovinu energijom, istraživanje i proizvodnju nafte i gasa, a uključila bi i E.ON-ove poslove u Rusiji i Brazilu. E.ON bi tako ostao sa poslovima vezanim za obnovljive izvore energije, distribuciju i poslove usluga potrošačima.

Više od polovine investicija u elektrane u Nemačkoj neisplativo

BERLIN - Nemačko Udruženje energetske industrije BDEW dovelo je u pitanje isplativost više od polovine elektrana planiranih za gradnju u najvećoj evropskoj privredi do 2025. godine. BDEW u prošlonedeljnom saopštenju konstatuje da nervozu kod investitora u 53 odsto planiranih energetskih kapaciteta do 2025. godine stvara pad profitabilnosti termoelektrana na uglj zbog konkurencije iz subvencionisanog sektora obnovljive energije, kao i zaoštavanja nameta vezanih za emisije ugljendioksida, javlja **Reuters**

Nemačka: Rekordna proizvodnja solarne energije

FRANKFURT - Trgovci električnom energijom u Nemačkoj imaće pune ruke posla sa najavom rekordne proizvodnje iz solarnih kapaciteta, sa prognozama sunčanih dana za predstojeći period. „Proizvodnja električne energije iz solarnih kapaciteta zabeležila je tako prošle srede rekord svih vremena sa 27,7 gigavati“, saopšteno je iz meteorološke kompanije MeteoGroup. Prethodni rekord od 24,2 GW zabeležen je 6. juna prošle godine, ali su u međuvremenu u Nemačkoj postavljeni novi solarni paneli, prenosi **Bloomberg**.

Uz ulaganja u mrežu isplativ i udeo OIE u energetskom miksu od preko 50%

BERLIN - Ekonomski je isplativ i moguć energetski miks sa udelom obnovljive energije od 50 odsto i više uz odgovarajuća ulaganja u prenosnu mrežu, kažu eksperti na osnovu proučavanja situacije u Nemačkoj. „Investicije će doći na troškovno isplativ nivo uz investiranje iznosom od 6,1 milijardi evra godišnje do kraja ove dekade u elektroenergetsku mrežu u Nemačkoj radi omogućavanja prenosa struje iz novih vetro i solarnih kapaciteta“, procenjeno je u nemačkom Institutu za ekonomska istraživanja iz Berlina, prenosi **Bloomberg**. S druge strane, agencija citira izvršnog direktora Sektora za elektroenergetsku politiku univerziteta u Harvardu, Ešlija Brauna koji kaže da nivo OIE kapaciteta u Nemačkoj takođe predstavlja izazov za organizovanje trgovine strujom dan-za-dan, kao i da otežava dugoročno planiranje razvoja mreže. „To zahteva osetno više pažnje od strane operatera prenosnih sistema“, konstatuje Braun.

Australijski AGL saopštio da do 2050. zatvara sve svoje termoelektrane na uglj

SIDNEJ - Jedan od najvećih australijskih proizvođača električne energije najavio je u petak zatvaranje svih svojih konvencionalnih termoelektrana na uglj do 2050. godine, u sklopu strategije smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte. AGL Energy, jedan od dva najveća snabdevača Australije električnom energijom, saopštio je da više neće graditi ni jednu termoelektoranu na uglj, izuzev ako one ne budu opremljene takozvanim pogonom za zahvatanje i skladištenje ugljendioksida, piše **Wall Street Journal**.

Rosatom garantuje MWh od 50\$ iz njegove nuklearke tokom radnog veka nuklearke od 60 godina

BRISEL - Rosatom je spreman da garantuje nivelisanu cenu proizvodnje električne energije od 50 dolara za megavatčas iz novih reaktora koje gradi, saopštio je na jednom skupu u Briselu predstavnik ruskog nuklearnog energetskeg kolosa. U govoru na konferenciji posvećenoj budućnosti evropskog nuklearnog energetskeg sektora, prošlog petka, zamenik glavnog izvršnog direktora Rosatoma Kiril Komarkov je rekao da je njegova kompanija jedina koja može da garantuje nisku cenu električne energije onim investitorima koji ugovore njen pun paket usluga. „Polovina od 131 nuklearne elektrane u Evropi radi više

od 29 godina, što traži neodložno otvaranje pitanja ulaganja u nove kapacitet, ili produženja životnog veka postojećih nuklearki“, kazao je Komarkov. On je konstatovao da je najbolji način organizovanja potrebnih investicija taj da se obezbedi garantovanje nivelisanih troškova proizvodnje električne energije tokom čitavog radnog veka nuklearke. „Mi u Rosatomu zacrtali smo da dostignemo granični trošak proizvodnje električne energije od 50 dolara po MWh, gde bi sve bilo obuhvaćeno“, rekao je Komarkov i dodao da bi „taj jedinstven paket“ obuhvatio radni vek od šest decenija i uključilo eventualno rasklapanje nuklearke.

Rusija pregovara o gradnji četiri nuklearne elektrane u Nigeriji

NAJROBI - Nigerija pregovara sa ruskom Rosatomom o gradnji čak četiri nuklearne elektrane do kraja ove dekade uz investiciju procenjenu na 80 milijardi dolara. „Formiran je zajednički koordinacioni komitet i pregovori su u toku oko pitanja finansiranja i ugovaranja“, saopštio je čelnik nigerijske Komisije za atomsku energiju Franklin Osajsaj na jednoj energetskeg konferenciji, prošlog ponedeljka u Keniji. **Bloomberg**

Turska gradi prvu nuklearnu elektranu

ANKARA - Energetski uvozno zavisna Turska počela je u utorak na jugu zemlje gradnju svoje prve nuklearne centrale, investicije od 19 milijardi evra, koju realizuje ruski Rosatom. Turski ministar energetike Taner Yildiz i Sergej Kirienko, čelnik Rosatoma, položili su u Akudžu na sredozemnoj obali, kamen temeljac prvog od četiri predviđena reaktora, snage od po 1.200 MW. Turska vlada je pokrenula ambiciozan civilni nuklearni program kojim se predviđa izgradnja tri centrale do 2030. **Reuters**

Hoće li jeftin ruski gas na leto oduzeti Statoilu deo evropskog tržišta?

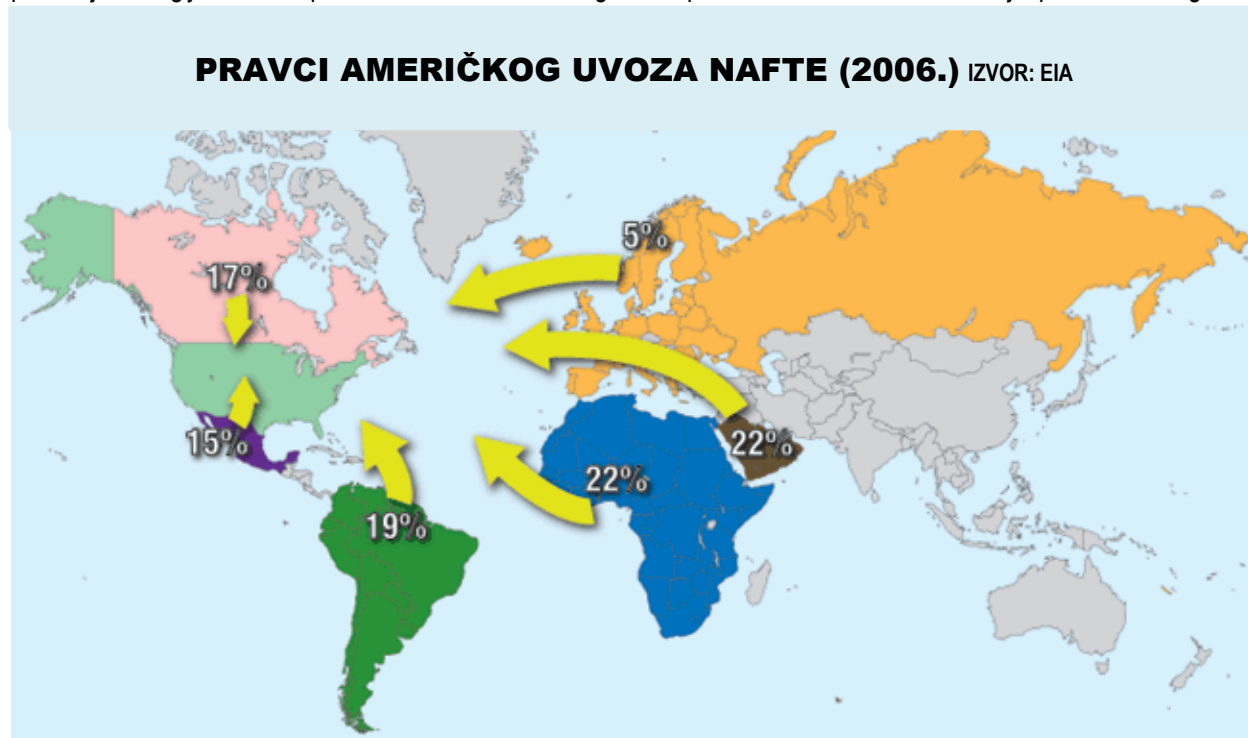
OSLO - Norveški Statoil ne veruje da će na leto izgubiti deo evropskog tržišta sa najezdom kupovina jeftinijeg ruskog gasa, indeksiranog prema dvo i tromesečnom proseku cena nafte u prethodnom periodu. Statoil, koji je određivanje cena u većini svojih dugoročnih ugovora poslednjih godina prebacio na tarife na slobodnom, spor tržištu, smatra da će se i spot-cene prilagoditi u slučaju da narednih meseci dođe do prodora većih količina depresiranog ruskog gasa na evropsko tržište. Eksperti očekuju da izvoz ruskog gasa u Evropu na leto dostigne rekordne nivoe, jer će tada cene ove

sirovine u punoj meri reflektovati najniže nivoe cena nafte, registrovane u poslednjem kvartalu 2014. Rune Bjornson, viši potpredsednik norveške kompanije, rekao je da će i Gasprom verovatno dozirati isporuke zavisno od cene gasa, odnosno zarade koju može da ostvari, pa ne očekuje „poplavu isporuka“ tokom leta. **NEDELJA wpcserbia.rs**

SAD uskoro prestaju uvoz nafte - tvrdi američka EIA

VAŠINGTON - Vladine procene govore da će SAD, zahvaljujući obilnim zalihama energenata i primene mera štednje potrošnje energije, uskoro prestati sa uvozom energenata, piše **Financial Times**. Godišnja procena Energetske

informativne službe (EIA), američkog ministarstva energije sa projekcijama do 2040. pokazuje da će neto uvoz energije u SAD navodno pasti na nulu 2028. godine prema baznom scenariju, ili će se to dogoditi već kroz četiri godine ako se očekivanja s kretanjem cena nafte i zaliha pokažu tačnim. Rekordan američki trgovinski deficit u energiji zabeležen 2008., iznosio je 416 milijardi USD, da bi od tada bio smanjen za 54%. **NEDELJA wpcserbia.rs**

NAŠ REGION

Hrvatska očekuje do 400 miliona evra od prodaje 25% HEP-a

ZAGREB - Hrvatska će ove godine ponuditi na prodaju putem inicijalne javne ponude (IPO) u Londonu i Zagrebu 25 odsto državnog udela u Hrvatskoj elektroprivredi (HEP), najavio je u sredu u razgovoru za agenciju **Bloomberg** čelnik Državne kancelarije za upravljanje državnom imovinom (DUUDI), Mladen Pejnović.

Vlada očekuje da će prodajom udela u HEP-u prikupiti dve do tri milijarde kuna (oko 260 do 400 miliona evra) koje bi reinvestirala u kompaniju, dodao je Pejnović.

Vrdoljak: Nije doneta odluka o prodaji udela u HEP-u

ZAGREB - Dva dana kasnije, miistar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak izjavio je u Vinkovcima da još nije doneta nikakva odluka o javnoj ponudi deonica (IPO) Hrvatske elektroprivrede (HEP), već je tražio da Vlada prethodno ispita ovu meru angažovanjem konsultanata. Vrdoljak je to objasnio činjenicom da su danas uslovi na tržištu dobri, pa je potrebo rekonstruisati HEP i napraviti firmu koja dobro kotira na berzama. „Danas kada je dobro trebaš da naplatiš to što je dobro, a taj kapital koji isključivo ostaje u HEP-u će onda neko 2017. ili 2018. godine iskoristiti da bi kupio energetske firme u Mađarskoj, Sloveniji, BiH, odnosno da mi budemo nekome strateški partner“, kazao je Vrdoljak. Poručio je da HEP mora u iduće dve godine da "počne da kupuje, ili će biti kupljen". Prema hrvatskom ministru da se u Hrvatskoj 1997. godine tako razmišljalo o Ini, pre njene prodaje mađarskom MOL-u, hrvatska naftna kompanija mogla je dokapitalizacijom doći u situaciju „da ona kupi MOL, slovenački Petrol ili Energopetrol u BiH“.

HEP otpisao vrednost sedam TE, ukupno 314 miliona kuna - Sindikat protiv

ZAGREB - Odlukom Nadzornog odbora HEP je uoči najavljenog IPO-a otpisao vrednost od 2,38 milijardi kuna (oko 314 miliona evra), koliko vrede sedam termoelektrana u Sisku, Rijeci, Plominu, Jertovcu, Zagrebu i Osijeku, piše **Slobodna Dalmacija**. O otpisu je list saznao iz javno obelodanjenog izdvojenog mišljenja Jadranka Berlangija, člana NO iz redova radnika. Analiza revizorske firme DBO Croatia, koju je angažovao sindikat, pokazala je, naime, da termoelektrane nisu rentabilne, ali da bi njihov otpis mogao dovesti do neadekvatnosti kapitala HEP-a, pa je preporučena dokapitalizacija u novcu ili zamenom potraživanja za kapital.

Elektroprivreda RS na prodaji viškova struje zaradila 81 milion KM

BANJALUKA - Elektroprivreda RS prodala je u prošloj godini 1,023 miliona megavat-časova bilansnih viškova struje i po tom osnovu ostvarila prihod od 81,3 miliona KM, objavljeno je prošle nedelje u informaciji o prodaji bilansnih viškova električne energije, koju je Vlada RS u sredu prihvatila. U Ministarstvu industrije, energetike i rudarstva RS su naglasili da je elektroenergetskim bilansom za 2014. planirana prodaja 1,624 miliona MWh, od čega je realizovano 63% po prosečnoj ceni 79,38 KM po megavat-času. Osnovni razlozi neostvarenja plana su rezultat povećane potrošnje struje kod domaćih kupaca izazvanih poplavama u maju i avgustu. **Nezavisne novine**

RWE ulazi na slovenačko tržište električne energije

LJUBLJANA - Nemački RWE uskoro ulazi na slovenačko tržište električne energije, pišu ljubljanske poslovne novine **Finance**. "Naš interes je usmeren na maloprodaju, prenos i proizvodnju električne energije", kažu iz druge po veličini nemačke energetske kompanije. RWE Energija na hrvatskom tržištu isporučuje električnu energiju za oko 96.000 domaćinstava, po čemu predstavlja glavnog konkurenta državnom HEP-u. Nedavno su tržište proširili i na snabdevanje prirodnim gasom malih i srednjih firmi, s tendencijom da gas ponude i domaćinstvima kad to cene budu dozvoljavale. RWE u Evropi ima tržište od preko 16 miliona potrošača električne energije i više od sedam miliona potrošača gasa.

